

16 COLUMN DAVID WIJNPERLE

ZOEK EEN JAAP

Eind jaren negentig werkte ik voor een landelijke jongerenvereniging. Met een bus vol trainingsspullen trok ik langs de afdelingen en kwam er tot mijn verbazing achter dat zelfs jongerenverenigingen kunnen vergrijzen. In overdrachtelijke zin dan, want ze waren niet zo zeer vergrijsd als wel onaantrekkelijk en ontoegankelijk voor jongere jongeren. Het kon anders. Naast de zuchtende en steunende afdelingen waren er die pareltjes van vernieuwing en ondernemerschap.

Een van de meest fonkelende afdelingen lag achter de dijken in het rivierenland. Voorzitter en grote roerganger was een agrarisch ondernemer – ik noem hem Jaap – van begin twintig. Jaap was boerenslim, energiek, revolutionair-creatief, een Hennie van der Most in de dop. Hij was groot fan van Richard Branson en wilde een aantal ondernemersprincipes van deze tycoon in zijn eigen leven toepassen. Dat betekende onder andere dat Jaap uitdagende wedstrijden met zichzelf aanging. Zo zou hij de voorzittershamer neerleggen als het aantal leden was gedaald in een seizoen. Daarnaast fokte hij de activiteitencommissie op om ieder seizoen met een compleet nieuwe, grote publieksactiviteit te komen die meer mensen op de been moest brengen dan het vorige seizoen. Niets veertig jaar lang dezelfde disco: verandering moest er zijn.

Veranderen kan revolutionair of evolutionair. Mensen (en organisaties) hebben daar hun eigen stijl in. Vraag je mensen iets nieuws te bedenken om bijvoorbeeld gladder te scheren, dan zullen evolutionairen zeggen: maak de mesjes nog iets dunner en scherper, of plaats er een vijfde mesje bij. Revolutionairen zoals Jaap zullen met hele andere oplossingen komen: een pil waarmee je baardhaar uitvalt, of een scheerrobot

die jou tijdens je slaap onder handen neemt. Evolutionairen komen met kleine, haalbare, een beetje saaie veranderingen die de scherpste randjes van een probleem afslijpen. Revolutionairen komen met radicale oplossingen, die soms geniaal en vaak onbegrepen of onuitvoerbaar zijn.

In hun DNA zijn verenigingen vooral evolutionaire organisaties. Veranderingen gaan met voorzichtige stapjes en langs lange beleidscycli. En als er iets revolutionairs plaatsvindt – bijvoorbeeld een bestuurscoup –, dan is het vaak om een voorgaande verandering ongedaan te maken. Onze evolutionaire besturen en commissies zijn nodig om verenigingsland draaiend te houden, maar zonder een fikse scheut revolutie leidt werken aan continuïteit uiteindelijk tot verstening en vergrijzing.

Hoe het anders kan? Forceer eens een stevige bestuurscrisis of kies een tiener als voorzitter. Segmenteer de achterban in duizend groepen en start naast iedere bestaande afdeling een nieuwe. Zorg voor besturen en commissies met een productieve mix van continuïteit en verandering en doe minimaal eenmaal per jaar iets ongehoords. En: ontvang de Jaaps van deze wereld met open armen. ←

David Wijnperle
Kuperus & Co